

Geologie. De hobby van Mieke Leerschool

opgetekend door Geert Willemen

Ik geloof niet, dat ik tijdens de relatief korte periode dat ik me met geologie bezighoud, eerder iemand ben tegengekomen, die zo ontzettend veelzijdig, maar tevens zo geweldig gespecialiseerd is als Mieke.

Dat merk je niet alleen, als je een rondleiding door de woning krijgt en ziet dat elk mogelijk plekje is benut voor het uitstellen van hun vondsten van zowel ruwe als gepolijste keien, van uit de kluiten gewassen fossielen tot hele kleintjes, van lades vol met veelkleurig zand, alles uit vele delen van de wereld, maar ook aan haar gepassioneerde verhalen over de door hen bezochte streken, hun bijzondere vondsten, de algemene geologie en hun daarmee verbonden universele interesses. "Hun", want Peter en Mieke vormen wat betreft hun hobby's en interesses een eenheid.

"Het was mijn wereld niet."

Hoewel Mieke pas zo'n 30 jaar geleden verslingerd raakte aan geologie, is haar interesse ongetwijfeld - zij het met tegenzin - al in haar jeugd jaren van huis uit gewekt. "Mijn ouders verzamelden mineralen en als klein kind was ik al eens in Idar Oberstein geweest. Ik wist wat amethyst was, want dat lag bij ons in huis. Maar die hele verzameling van

mijn ouders interesseerde me toen niet. Sterker nog, ik vond het eigenlijk heel gênant. Als ik met vriendinnetjes thuis kwam, dacht ik, o jee, die zullen wel denken dat die mensen hier niet goed wijs zijn.

Nu bepalen kinderen vaak de vakantie, maar wij moesten gewoon mee naar plekken waar onze ouders stenen konden zoeken. Het was mijn wereld niet, helemaal niet".

"Toen vond ik dat eigenlijk toch wel interessant."

Later, ik was een jaar of 30 en al lang het huis uit, veranderde dat. We waren met vrienden op vakantie in de Gorges du Verdon. De dames lagen heerlijk te zonnen en de mannen hadden meer zin in wandelen. "Hoe raar kan het zijn, toen ze terug kwamen had Peter - naar later bleek - een ammoniet gevonden. Toen vond ik dat eigenlijk toch wel interessant, maar we wisten natuurlijk helemaal niet wat het was. Pas een jaar of twee later was er in de winter een uitzending op de Belgische televisie over de Boulonnais (red. kust juist ten zuidwesten van Calais). We zaten daarnaar te kijken en zagen ineens een hoop fossielen langskomen. Jeetje, moet je kijken, daar liggen de fossielen zomaar op het strand voor het oprapen! Vanaf dat moment waren we verzamelaars geworden.

De volgende zomer - in 1984 - we gingen altijd in Frankrijk op vakantie - gingen we eerst een paar dagen naar de Boulonnais om fossielen te zoeken, alvorens door te rijden naar het zui-

den. We vonden er van alles, zonder te weten wat het was, laat staan hoe het heette. Na die vakantie ging ik naar de bibliotheek in Utrecht (we woonden in Nieuwegein), die, vanwege de faculteit Aardwetenschappen, veel informatie had over geologie. Daarmee deed ik mijn eerste kennis op en we werden steeds fanatieker."

Door de literatuur raakte Mieke bekend met andere vindplaatsen: in eigen land, zoals Cadzand, Winterswijk en Enci, waar je toen nog zomaar naar binnen mocht, maar ook in het buitenland, zoals de Ardennen en de Eifel. En natuurlijk bleven Frankrijk ze trouw. Ze begonnen de vakanties af te stemmen op plekken waar fossielen te vinden waren en van overal waar ze zochten brachten ze heel veel fossielen mee. Hun verzameling koralen, sponzen, bivalven, gastropoden, zee-egels, haaiantanden, brachiopoden en nog veel meer groeide in ijlt tempo.

groeve Enci - Maastricht

Tomeloze nieuwsgierigheid

In 1992 verhuisden ze naar Tilburg en omdat Peter in de bouwsector werkzaam was geworden en ze daardoor ook gebonden waren aan de bouwvakvakantie wilden ze eigenlijk niet meer zo graag naar het overvolle Frankrijk. Ze kozen nieuwe gebieden om hun vakantie door te brengen, zoals o.a. in Scandinavië.

Aanvankelijk is Zuid-Zweden hun toevluchtsoord. Hier zijn trilobieten, koralen, sponzen en orthoceren te vinden uit het Cambrium, Ordovicium en Siluur. Ook het Krijtgebied van Ignaberga was favoriet. Geleidelijk aan trokken ze noordelijker, het gebied rond Råbäck en het Siljangebied.

"Op een keer waren we aan de kust van Gotland fossielen aan het zoeken en ineens zei ik tegen Peter: Nou kun je me wat met die fossielen. Hier liggen zulke schitterende stenen. Vanaf toen waren we verknocht aan stenen.

We hadden geen notie van stenen, maar ze waren zo mooi, dat we ook een vrachtje stenen inlaadden. En ook hierover wilde ik thuis van alles weten. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar. Ik word gedreven door een tomeloze nieuwsgierigheid. Ik wil niet alleen weten wát het is, maar

Rondane - Noorwegen

ook waaróm het zo is en waarom het hier is te vinden. De betekenis van de vindplaats vind ik belangrijk."

Die tomeloze nieuwsgierigheid gold niet alleen het speuren naar kennis van alle gevonden zaken. Het breidde zich uit naar het ontdekken van nieuwe gebieden, naar andere disciplines binnen de geologie.

Zo kwamen ze in Noorwegen terecht en ontdekten heel andere

gesteenten, maar vooral het landschap trok hun aandacht en daarmee de interesse voor algemene geologie.

Ze wilden steeds noordelijker gaan en daarmee veranderden de landschappen. "Uiteindelijk wilden we naar het allernoordelijkste gebied aan de Barentszee: oude gletsjers, morenes, toendra, permafrost, fjorden, enorme estuaria, km's-brede zandvlaktes, moerassen en muggen, muggen, muggen. Dat is het enige wat echt vervelend is.

keien van de Barentszee

Dit jaar (red. 2015) willen we daar naar terug. Tja, het is wel 5 dagen heen met het autootje; tentje mee en klamboes natuurlijk en dan kamperen we het liefst in the middle of nowhere. Er zijn specifieke plekken waar we naar terug willen. Bij de Tana-rivier, de heilige rivier van de

permafrost - polygoonstructuur

Samische bevolking, daar heb ik gestaan, gezien hoe overweldigend groot haar estuarium eruit ziet. En we willen terug naar Varanger, een gebied met permafrost. We zijn er geweest, maar het was zo'n slecht weer, dat we het gebied niet in konden. Hier trekken de Samen, die visser zijn, in de winterdag vanuit de bergen naar de zee toe en 's zomers trekken ze weer naar de meren in de bergen. Misschien kunnen we dit jaar

een stuk van die route lopen. Het is landschappelijk zo bijzonder. Die fascinatie raak je nooit meer kwijt.

Geheime plekje

De laatste jaren zijn we ook een aantal keren naar de Spaanse Pyreneeën geweest. Het gebied rond Graus en het bekken van Tresp is bekend om haar Krijt- en Tertiairfossielen. Er zijn grote nationale parken, waar we dan doorheen trekken. Daar houden we van: 's morgens de rugzak op, genoeg eten en drinken bij ons en dan lopen we de hele dag, kijken op van te

Mieke in .. (nee, geheim!!)

voren geplande plekken, of er iets interessants te zien of te vinden is en ook daar komen we vaak op plaatsen waar zelden iemand is geweest. We hebben er zelfs een "geheime plek." Soms gaan we ook off the road en op een keer zagen we een kaal erosieveld. Daar moesten we dus naar toe. Het is wel uitkijken geblazen, want er zitten nogal wat slangen, maar ja, je moet er iets voor over hebben. Toen we daar kwamen stikte het er van de reguliere

zee-egels, allemaal van dezelfde soort, maar wel van een heel aparte. Het is ook nog niet gelukt om ze te determineren.

Het mooiste voor ons is om de natuur in te gaan. Wel altijd safe, door goede stafkaarten en GPS, maar het is altijd spannend. We vragen ons wel eens af: Waarom doen we dit? Het gaat bij ons voortaan om het totaalplaatje: het landschap, de planten en dieren (we hebben ook een telescoop bij ons om vogels te bekijken, maar zijn ook geïnteresseerd in paddestoelen), het gaat om mensen, etc. We houden van veel te veel dingen. Van het één kom je op het ander en zo is de wereld voor ons één groot avontuur, waar we ook zijn, op de Regte Hei, of aan de Barentszee. Het houdt nooit op. Ik vind het allemaal heel erg boeiend en wil er ook steeds meer van weten."

Vereniging

Naast de eigen zoektochten was en is Mieke ook binnen de vereniging actief. Eenmaal wonend in Tilburg las ze in de krant dat er een lezing was in het Natuurmuseum. "Ik erheen en ik vond het zo interessant, dat ik meteen lid geworden ben. Later vroeg Joost me of ik in het bestuur wilde deelnemen en ik vond dat ik dat ook maar eens moest proberen.

Ik heb een tijdlang voor het verenigingsboekje gezorgd en heel wat excursies georganiseerd (red. o.a. Enci, Boulonnais, Wellin, Hannover, Eifel). Met Joost en Arthur werk ik al een paar jaar in het museum, om daar de gesteentecollectie in het depot te controleren en nu leid ik tijdelijk ook de zandwerkgroep.

Ja, zand. Daarin ben ik eigenlijk via Arthur geïnteresseerd geraakt. Omdat hij wist dat we op reis naar Scandinavië altijd een paar dagen in Denemarken verbleven, vroeg hij een keer om zand mee te brengen. Dus raapten wij wat zand, in een plastic zakje en zonder ons erom te bekommeren gaf ik het aan Arthur. Het zand was roze-rood en Arthur was direct in ver-

voering: O, wat mooi, dat is granaatzand. In het museum heb ik toen met hem door een microscoop gekeken en ik vond het schitterend. Vanaf toen hebben we voortaan ook van alle plaatsen waar we kwamen zand meegebracht. Met Francine Jacobse reed ik altijd naar de

Metagabbro - Zweden

eskerzand - Lappland - Finland

verenigingsavonden en die vroeg me of ik het niet leuk zou vinden om bij de zandwerkgroep te komen. Ik zei: maar ik heb geen microscoop. Ik ben toch een keer meegegaan en was weer meteen verkocht. Later hebben we een goede microscoop aangeschaft en echt, dat is de beste investering die we ooit hebben gedaan."

Tenslotte bekijken we ook (een deel van) de verzameling van Mieke en Peter. Peter houdt meer van polijsten, Mieke meer van de ruwe steen. Overal in de woning zijn plekje's ingericht om hun mooiste en bijzonderste vondsten uit te stallen. En dat zijn er heel wat. Eigenlijk ontbreekt geen enkele fossielsoort en ook zijn alle tijdperken vertegenwoordigd, er zijn talloze rekjes met prachtige stenen en vele laden met zand in allerlei kleuren. Een blik in de gara-

ge leert dat het einde van de verzameling nog niet in zicht is. "Alleen eigen vondsten, elk ding heeft zijn eigen verhaal en achtergrond. We weten onder welke omstandigheden we het gevonden hebben, soms zelfs wat voor weer het was. We vinden alles leuk en dat is soms wel eens een ramp."

Het is logisch dat Mieke geen voorkeur kan aangeven. "Alles is interessant en het wordt ook steeds interessanter, naarmate je meer weet."

Dit interview is eerder gepubliceerd in het verenigingsboekje van de Nederlandse Geologische Vereniging, afdeling Midden Brabant, jaargang 28, nummer 1, februari 2015